

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 " — "
Negyed évre	1 " 50 "
Egyes szám ára	6 "
Külföldre egy évre	8 " — "

Ezen lap megjelenik
hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Györgyjakab Márton nyomdabérlőnél.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetések, nyititéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Felhívás előfizetésre

a „Székelyföld” 1885. évi folyamára.

A „Székelyföld” című közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 frt. — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

Előfizetések elfogadtatnak Kézdi-Vásárhelyt a kiadó-hivatalban, Csik-Szeredán Szabó Albert könyvnyomdájában. Az előfizetési pénzek vidékről — levelezés útján — posta-utalvánnyal — Kézdi-Vásárhelyre, lapunk kiadó-hivatalába küldendők.

Félreértés kikerülése végett kijelentjük, hogy azoknak, kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, lapunkat csak azon reményben küldöttük és fogjuk talán ezután is küldeni, hogy a hátralékot utólagosan befizetik.

A „Székelyföld” kiadó-hivatala.

Demonstráljuk magyarságunkat!

Talán soha sem volt oly jó alkalma még a magyar nemzetnek műveltségét, kulturáját, ipar- és termelési képességeit a világnak bemutatni, mint most lesz a kiállítás alatt.

Csak tőlünk függ eloszlítani mindazon előítéleteket s megcáfolni mindazon becsúszásokat és rágalmakat, miket

ellenségeink felőlünk folyvást terjesztenek. Hiszem, hogy meg is tesszük, hogy az idegen, ki talán bizonyos tartózkodással lépi át határunkat, innen azon meggyőződéssel fog távozni, hogy Magyarország polgárosult s a műveltség útján már jó előre haladt jog-állam, melyet igaztalanul becsmérelnek és rágalmaznak.

De még egy más feladatunk is van ez alkalommal. Arról is meg kell győznünk a világot, hogy Magyarország magyar ország, hogy e földnek vagyonszámba, műveltebb lakossága tulajdonképpen magyar, hogy a civilizáció és kultúra, a mit e földön találni fog, magyar civilizáció és magyar kultúra.

Ez a feladat nem kisebb az előbbinél, s azért annak végrehajtására az egész nemzetnek kell egyesülni.

A főváros meg fogja tenni a magáét, meg kell tenni a vidéknek is.

Különösen egy irányban hívjuk fel vidéki polgártársainkat és asszonyainkat a közreműködésre.

Oly vendéglőbe ne járjanak, melyben a felszolgáló személyzet nem magyar, s oly kereskedésekből, melyeknek czége német s melyekben nem beszélnek magyarul, legcsekélyebb vásárlásokat se tegyenek.

Támogassák ily módon a magyar iskola-egylet derék elnöke Gerlóczy polgármester által megkezdett igatást, melynek czélja, hogy Budapest külsőleg is kimutassa magyar voltát, hogy az idegen azonnal átlássa, hogy magyar földre, Magyarország fővárosába érkezett.

s harapdálta a mézeskalácsból készült vasas németet.

A gazda benn ült a korcsmában s áldomást ivott a molnárral, ki az egész kocsi terhét készpénzen megvásárolta.

Fiatallag legény volt s kipirult arccal és félrevágott kalappal muzsikáltatta magát. Az asztal előtt üvegerdővel volt borítva. A molnár szemben ült vele, a cigányok a háta mögött húzták. Jó vásárt csinált, jó kedve volt.

A legényen meglátszott, hogy már boros állapotban van, de azért egyre ivott s egyre kínálgatta a molnárt is, a cigányokat is.

Ezek szót fogadtak neki, s hogy a nótá megse szüneteljen, nem egyszerre, hanem egyenkint, egymásután ittak.

A legény nagyokat kurjongatott, s bár a cigány jó két óra óta egyebet se húzott, időközönként nem mulasztá el rákiáltani, azt a nótát húzza neki, hogy:

„Olyan leányt, mint az Örsze,
Még a szálló nap sem látott!”

A fiatal kereszmárosné darabig szótlanul nézegette a szép legényt, azután oda húzó-

A vidék e támogatása mellett remélhető, hogy boltjaink czimábláiról a német feliratok eltűnnek, s hogy a kereskedő urak, ha hazafias tüntetésből nem, legalább üzleti érdekből magyar czégekkel látandják el üzleteiket.

Mindez jó részben a vidékiektől függ. Ha a felrándulók következetesen követni fogják felhívásunkat s idegen feliratu boltokba és vendéglőkbe nem mennek, akkor pár hónap alatt oly átalakuláson fog átmenni szép Budapestünk, a mire már különben nagy szégyenünkre talán még évtizedekig kellene várakoznunk.

Reméljük, hogy e felhívásunk nem leendő elhangzó szó a pusztában s hogy a magyar nemzet tüntetőleg fogja követelni, hogy azok, kik tőle nyereséget várnak és kapnak, szintén kifejezést adjanak annak, hogy magyarok, hogy a magyar nemzetnek méltó fiai.

Erre a követelő tüntetésre a mostaninál soha sem volt jobb alkalom. Ne szégyenkezünk el!

Balázs Sándor.

Az erdélyrészi közművelődési egyesület k.-vásárhelyi fiókja

rendkívüli lelkesültség mellett alakult meg ünnep harmad napján. Délután 3 órakor három ágyulós hirdeté a gyűlés kezdetét s rövid idő alatt zsúfolásig megtelt a tanács-ház díszterme közönséggel.

Szűcs József polgármester a következő beszéddel nyitotta meg a gyűlést:

„Tisztelt gyűlés!”

Azt hiszem, hogy már mindenki előtt ismeretes lehet azon fontos és nevezetes mozgalom, mely az Erdély-részekben, de különösen Erdély fővárosában Kolozsvárt közlebről megindult az „Erdélyi magyar közművelődési egyesület” megalakítása érdeké-

dott melléje a padra, megkínáltatta magát borral s kaczeron rámosolyogva azt kérdezte:

— Ne izéljen hát, Bandi! Hát csakugyan olyan szép-e az a bizonyos Örsze?

— Ha szép-e? Hát nem hallja, hogy mit beszél a nótá, a mit ő reá csináltak, hogy még a szálló nap se látott olyat? A termete sugar, karosú a dereka, majd a sarkát éri ébenfa hajzata, arczája halovány, mint a fehér rózsza, — csak néha pirul ki, de piros az ajka! Ha olykor mosolyog, — bár csak ritkán teszi — nagyon öreg lehet, kieszt nem veszt! És hogyha megszólal, hangja olyan szelíd! Ha akarja, mégis behat a szívéig. Parányi lábára kész cipellőt nem kap, — mesterrel méretti, mégis mindegyik nagy. Hát aztán a szeme! nagy is, fekete is; tán maga sem tudja, hogy mennyire hamis! Ugy éget a lángja, ugy vakít a fénye! — egy szóval ő a föld legszebb teremtménye!

— Ne mondja! Hát csakugyan olyan szép? Jaj, de szeretném ismerni!

— Szébb annál a Zsuzsi! — kiáltá negédesen egy szintén fiatal, még alig suhanc

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábas garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr, s minden egyszeri közlés
után 30 kr bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyititéri” rovatban
közleendő cikkek soronként
10 kr díjért közöltenek.

ben, melynek czélját bátor vagyok a következőkben felsorolni.

Ezen közművelődési egyesületnek czélja: óvodák, nép- és polgári iskolák, egyházak segélyezése, esetleg létesítése, népkönyvtárak és olvasóköri alkotása, hazafias íratoknak anyanyelvén való terjesztése, megfelelő irányban működő hazafias erőknek az egyesületbe való bevonása, vagy legalább is kölcsönös támogatása, kapcsolatba-hozatala, az erdélyi részekben a hazafiasság fejlesztése nemzeti irányú működés által.

Tisztelt polgártársak! A hajdan-korban, midőn a hazát vész fenyegette, elődeink karddal, fegyverrel és életáldozattal siettek a haza védelmére; béke idején vivás- és fegyvergyakorlatokat tartottak, hogy késztetlen ne találja őket bármely időben a váratlan eset; s így biztosították számunkra e hazát.

Most a béke és haladás korszakát éljük. Ma már nem a kard és fegyver a megmentő eszköz, ma a szellem fegyverével kell küzdeni; a melyik jobban kifejleszti, azé a győzelem; ezzel kell tehát jövőnk és utódainknak e drága véren szerzett hazát biztosítani. Épen ezért a mai kor nem kíván vért és életáldozatot, hanem szellemi fejlődést, mely idővel meghozza magával az erőt és létfenntartást. Az ily eszmét minden jóra való magyar érzelmű honfinak pártolnia kell; ennek előmozdításához tehetőségünk szerint hozzájárulni hazafiai kötelességünk.

E város hazafias szellemű népe, melynek vezetése élén állok, ott, hol a haza szeretete kívántatott s ennek biztosítása forgott kérdésben, vissza nem vonult soha, hanem ahhoz készséggel és jóakarattal hozzájárult mindig. Bizonyítékot szolgáltatnak erről a multak fényes eredményei.

Jól tudom, hogy sok tekintetben és több oldalról van e nép az áldozathozatalra igénybe véve, de mégis azt hiszem, hogy itt is, hol a szellem fegyverével kell harcolni, örömmel hozza meg az áldozatot mindenki, felhasználva tehetségeit, és filléreivel is hozzájárul, csatlakozik azon szent eszméhez, mely a haza népének boldogságát, felvirág-

legény a szomszéd asztal mellől, ki már régóta oda figyelt a Bandi beszédjére.

— Ki meri azt mondani a szemembe?
— Én, la!
— Te?
— Én.

— Hát aztán, ha kérdőre vonnák a vakmerő szavadért?

— Hát akkor is azt mondanám, a mi igaz, hogy szébb annál a Zsuzsi!

Bandi felugrott az asztal mellől.

De a kereszmárosné hirtelen átkarolta a derekát s gyöngéden visszahúzta maga mellé.

— Hát nem látja, hogy gyerek? Csak nem köt ki ezzel a tejfőlés szájuval? — csitítá halk hangon.

A legény lesújtó tekintetvet vetett a suhancra, azután visszaült helyére és egy hajtásra kiürítette üvegét.

— Bort ide, szép asszony! — kiáltá hetykén. — Neked pedig, tejfőlés száju kis öcsém, azt a jó tanácsot adom, hogy vagy kotródjál innen szaporán, vagy pedig jól befogd a szájadat, mert el találom felejtetni, hogy gyerek vagy; ak kor pedig baj lesz.

A „Székelyföld” tárczája.

Szebb annál a Zsuzsi.

(Korcsmai jelenet.)

Irta: Balázs Sándor.

A vásárnak vége volt. A nap hanyatlásnak indult. A mézeskalácsos sátrakat bontani kezdték; a zsidók felszedték tarka kendőiket és batyuba rakták mindenfélüket. A csizmadia rakodásnak indultak s a mi lábas jószág volt és nem kelt el, azt a gazda vagy a béres mogorva arccal hazafelé terelte.

Nagy volt a lármá, a zaj, de a klarinét sivító hangja a korcsmából mégis kihallatszott. Mint a villám, végig cikázott a térségen és csak úgy csalogatta az embereket az áldomásra.

Egy háromlovas üres szekér, melynek fehéren az üres zsákok elárulták, hogy buzával terhelve jött a vásárra, ott állott a korcsma előtt. A lovak, istrángjuktól eloldva, jóízűen ropogtatták az abrakos tarisznya tartalmát. Egy kis, nyolcz-tíz éves fiú álldogált előttük, az őrizte őket, hallgatta a muzsikát

zását és biztonságát célzó intézmény megalkotását tűzte ki zászlójára. Most újból megzendült nagy költőnk szava: „Talpra magyar! hí a haza!” Ezt pártolni, elősegíteni minden, e hazát szerető honfinak szent kötelessége.

Ily eszmék hoztak minket össze, ezen eszmékből kiindulva folytathatjuk a tárgyhöz méltóan mai tanácskozásunkat.

Tisztelettel felkérem a gyűlést, szíveskedjék ezen tanácskozás vezetésére egy korelnököt és jegyzőt választani.

Az éljenzéssel fogadott megnyitó beszéd után egyhangulag Szöcs József polgármester ur elnöknek és Benkő Sándor rendőrkapitány ur jegyzőnek választottak.

Bartha Ignác egy alapos beszédben adja elő a közművelődési egyesület célját s felhívja a gyűlést, hogy mondja ki, miszerint fiók-egyletet alakít. (Beszédét a jövő számunkban közöljük.)

A gyűlés éljenzéssel fogadja a beszédet, s kimondja a fiók megalakítását.

Gyöngyösi István ismerteti az egyesület keletkezését, s azon módokat, melyek által a közművelődés és magyarosodásra befolyandó s előadja, az az alakítandó egyletnek minő tagjai lehetnek.

Révész Czirill vázolta azon viszonyt, melyet a magyar fajjal szemben a többi nemzetiségek elfoglaltak. Lelkes szavakkal hívta fel a jelenvoltagekat az egyesületbe való belépésre. Tüzzel előadott beszéde gyakran zajos derűtséget idézett elő.

Fejér Károly kéri az alapszabályok 18-ik §-át felolvastatni, hogy abból a közönség tájékozást szerezhesen a vidéki fiókok teendőiről. Megemlíti azt is, hogy Bereczk városban e hó 6-án a fiók-egylet megalakult valószínű, hogy az a kézdívárshelyhez fog csatlakozni. (Zajos éljenzés.)

Dr. Cseh Károly kinyilatkoztatja, hogy még meggyőzőbb is fenyegetve van a magyarság. A Romániával szomszédos községekben évről évre szaporodnak a románok s a tiszta magyarok községekben izgatnak a román lelkesek. Kifejezést ad annak is, hogy a közművelődési egylet az ipar és kereskedelem emelésére is befolyást fog gyakorolni s Kézdi-Vásárhely városa annak áldásait érezni fogja.

Ezután polgármester elnök a gyűlést egy negyedórásra felfüggesztvén, kezdetét véve a beiratkozásra. A két alapító tag, id. Tóth Ist-

— Ugyan mi?

— Mi?

— Mi hát?

— Hát csak az, szép öcsém, hogy úgy eltalállak nadragolni, hogy még vőlegény horodban is emlegetni fogod.

— En is ott leszek akkor! De hát mért kötekedik kelmed belém?

— Hogy mered azt mondani, hogy Örszénél szebb leány lehet a föld kerekén?

— Hát csak úgy, hogy van, és pedig a Zsuzsi!

— Te kölyök, te!

— No, én már megyek! — mondá a molnár, ki megsejtette, hogy ennek a szóváltásnak nem lesz jó vége. — Nekem már elég volt. Kelmednek is elég volt már, Bandi. Kelmed is indulhatna már. Vörösvár jó három óra ide s a sárréti erdőnél nagyon kátyus az út. Jó lesz azon túl lenni, mielőtt egészen besötétedik.

— Nem megyek én innen a Herkópáternak sem, mert még szomjas vagyok, aztán még valami dolgom is akad!

— No, akkor Isten megáldja, mert én megyek. Tisztelem az öregeket.

A molnár távozott, a kocsmárosné utána suhant.

— Az Isten is megáldja, mester uram; ha utközben zsandárt talál látni, küldje gyorsan ide, mert itt még ma baj lesz. A Bandi egészen elázott, a Pista gyerekek pedig olyan vakmerő, hogy szembeszáll vele.

— Megteszem, nagyszóval, hanem addig ügyeljen rá! Az imént láttam, hogy hajt a szavára.

(Vége köv.)

ván és Molnár Józsiás, a beiratkozáskor zajosán megéljenzettek.

Elnök egy negyed óra múlva a gyűlést megnyitván, kinyilvánítja, hogy a közművelődési egyesület kézdívárshelyi fiókja megalakult és pedig 2 alapító, 47 rendes, 17 pártoló, 4 gyámolító s így összesen 70 taggal. Elnök felhívja a megalakult egyletet, hogy tisztségviselőit válassza meg. A szerénykedés és mentegetőzés egy negyed órája után közfelkiáltással megválasztottak elnöknek: Molnár Józsiás, alelnöknek Fejér Károly, pénztárnoknak Nagy Ferencz, jegyzőnek Dobay János és Révész Czirill.

Elnök előterjeszti, hogy a Kolozsvárt f. hó 13-án tartandó nagy gyűlésre képviselők lennének küldendők. Molnár Józsiás, Fejér Károly és Tóth Géza küldetnek ki a k. vásárhelyi fiókot a nagy gyűlésen képviselni. Itt köz tudomásra hozzuk, hogy a felutazó vidéki tagok részére II. osztályu vasúti menetjegyek vannak félfizetéssel engedélyezve. A mely egyleti tagok ezen kedvezményt igénybe óhajtnak venni, jelentkezzenek az egyleti elnöknel. Bizottsági tagokul megválasztottak: Székely János ev. ref. lelkész, Bartha Ignác, Benkő Pál, id. Tóth István, Bocskor Mihály, Nagy József szeszgyáros, Benkő Sándor rendőrkapitány, Kovács István járásbíró, Kelemen István.

Kovács István jbiró indítványozza, hogy a fiók-egylet egyik alapító tagja, K. Vásárhely város érdemes polgára, id. Tóth István tiszteletbeli elnöknek választassék. Ezen indítvány lelkesült éljenzéssel fogadtatván, Tóth István egyhangulag tiszteletbeli elnöknek kikiáltott.

Ezután Szöcs József polgármester következő beszéddel zárja be a gyűlést:

„Tisztelet gyűlés! Miután mai tanácskozásunk szép sikerrel folyt le, ennek eredményéből következtethető az, hogy mindenki átértette azon fontos és magasztos hivatást, melylyel hazája iránt kötelezve van. Adja a gondviselés, hogy ezen összejevetelünk által is hazánkban és nemzetünknek egy szebb és magasztosabb jövőt alkothassunk. Összetett erővel igyekezzünk ezután is oly elemeknek útját állani, a melyek hazánk és nemzetiségünk ellen törnek. Győzzük meg ellenfeleinket arról, hogy a magyar haza szent földjét, ha kell, véráldozat árán is megvédeni, megtartani szent kötelességünknek ismerjük; az idegen fajú népektől pedig, melyek hazánkban laknak, csak egyet kívánunk: hogy intézményeinket és törvényeinket tiszteletben tartsák. Mielőtt a mai gyűlést bezárnám, egyesített szívvel és lélekkel kívánjuk, hogy: éljen a magyar nemzet, éljen a haza!”

A gyűlés délután 6 órakor ért véget.

Az erdélyrészi magyar közművelődési egyesület alapszabály-tervezete.

(Vége.)

XI.

A tiszttikar.

16. §. A tiszttikart alkotják: a) az egyesület elnöke, alelnökei, titkára, jegyzői, pénztárnoka, ellenőre, jogtanácsosa, a vidéki választmányok elnökei.

1. Az elnök vezeti a közgyűléseket és az igazgató-választmány üléseit; képviseli kifelé az egyesületet; teljesíti ideiglenesen az 50 frt erejéig terjedő utalványozásokat s a fontosabb írásbeli érintkezéseket, valamint a választmány határozatából kiadott s a jegyző által ellenjegyzett utalványozásokat aláírása mellett adja ki. Véletlen pénztárvizsgálatokat rendel el s gyakorolja mindazon jogokat és teljesíti mindazon kötelezettségeket, melyeket az alap- és ügykezelési szabályok ráruháznak.

2. Az alelnökök — kiknek száma közgyűlésről közgyűlésre határozandó meg — helyettesítik az elnököt. A vidéki választmányok elnökei egyszersmind az egyesület alelnökei.

3. A titkár az elnökséggel egyetértőleg vezeti az egyesület minden teendőit; ő az egyesületi iroda főnöke.

4. A jegyzők vezetik az ülések jegyzőkönyveit; számuk a szükséghez képest határozatuk meg.

5. A pénztárnok az ellenőrrel közgyűlésileg megállapított szabályzat szerint kezeli az egylet vagyonát.

6. A jogtanácsos az egyesület jogügyi közege.

7. A vidéki választmányok elnökei az egyesület közegeivel leveleznek, javaslatokat és határozataikat az igazgató-választmányhoz terjesztik s az innen közölt átiratokat végrehajtják.

17. §. A titkár és a pénztárnok a közgyűlés által megállapítandó évi tiszteletdíjban részesülnek.

XII.

A vidéki választmányok.

18. §. Minden városban, szolgabírói járásban és esetleg nagyobb községekben is, hol legalább 20 rendes tag állandóan lakik, külön választmány alakul. E választmányok az alapszabályok és a közgyűlés által kijelölt keretben maguk állapítják meg munkakörüket, saját tiszttikart, férfi vagy nő elnököt választanak; az egylet számára tagokat, továbbá közmulatságok és felolvasások után pénzt gyűjtenek, felszedik a tagsági illetékeket és oda hatnak, hogy a társadalom jótékonyági hajlamát főleg az egylet, mint a nemzeti szellem legkiválóbb tényezője javára irányozzák.

A vidéki választmányok különös feladata: a segélyezésre ajánlás, egyleti tagok serkentése, véleményadás az igazgató-választmány vagy az egyleti elnök felkérésére oly ügyekben, melyek az egylet működési körébe tartoznak, a központi határozatok végrehajtása, véleményes jelentések felvételként az igazgató-választmányhoz az eddig történt haladásról s a legszükségesebb elintézkedésekről.

A begyűlt összes pénzeket részletes kimutatások mellett minden hó 1-én az egylet pénztárnokához beszolgáltatják. A vidéki választmányok bevételeiből saját költségeikre és kiadásukra 1/4-ed résznél többet nem fordíthatnak.

XIII.

Felosztás, főfelügyelet.

19. §. Ha az egyesület megszűnése idővel kikerülhetetlennek mutatkoznak, a felosztási határozat érvényességére az összes tagok 2/3-dának kell jelen lennie, midőn aztán 1/4 szótöbbség szükségeltetik. Ha azonban a kívánt szám ismételt egybehívásra sem gyűlne össze, harmadszor a közgyűlés végérvényesen határoz. Föltéve azonban, hogy a közgyűlés már szabályszerűen megtartható nem lenne, az egyesület magánvagyonát Kolozsvár városára oly feltétellel szől, hogy abból külön alapítványt alkotandó s kamatai az egyesület céljainak megfelelő juttalmakra fordítandók. Az egyesület működésének netalan újratekzdése esetében az alaptőkét ismét visszaveszi s csak ha a működés megszünttől 32 esztendő eltelt, lesz az alap Kolozsvár jogerejű tulajdonává.

20. §. Ha az egyesület avagy az igazgató-választmány az alapszabályokban meghatározott célt, eljárást, hatáskört meg nem tartaná, vagy működése által az egyesület vagyoni érdekeit veszélyeztetné: a m. kir. kormány az egyesületnek, illetőleg az igazgató-választmánynak működését azonnal felfüggesztheti és az azt követő szabályos vizsgálat eredményéhez képest az egyesületet, vagy az igazgató-választmányt végleg fel is oszlathatja, esetleg pedig az alapszabályok legpontosabb megtartására külbübeni felosztás terhe alatt kötelezheti.

Mindazon esetleg hozandó közgyűlési határozatok, melyek az alapszabályok megváltoztatását, az egylet feloszlását s az esetben vagyonának hováfordítását célozzák, fogadtatás előtt a m. kir. belügyminiszteriumhoz felterjesztendők.

Az ideiglenes bizottság 1885. évi márczius 9-ki üléséből.

Polcz Rezső,
jegyző.

Dr. Haller Károly,
elnök.

Tanügy.

A kézdívárshelyi tanítói kör márczius 25-én tartott rendes gyűlése.

(Vége.)

Gyakorlati tanítás tartatott 3. u. m.:

a) Barabás Mór az elemi fiu-iskola III.

osztályában a magyar nyelvtanból ismertette, hogy az álltmánynak is lehet egy vagy több jelzője;

b) Rákosi József a leány-iskola III. osztályában a cselekvés tárgyat;

c) M. Székely János pedig a fiu-iskola IV. osztályában a helyhatározói mellékmondatot.

Szavaltat volt 3:

a) „Szülőföldem“, Gyulai Páltól. Szavaltta: Vajna Károly.

b) „Dalnok buja“. Szavaltta: Jancsó Mari.

c) „Az a hant, mely ide köt“, [Mészáros Istvántól. Szavaltta: Gyöngyösi István.

Volt könyvismertetés is. Kiss Károly ismertette a „Jó könyvek“-et. Miből körünk arról győződve van, hogy ezen a Tatár Péter-féle erkölcs-rontó ponyva-irodalmi termékek kipusztítására megindított, ajánlatos nevüknek igazán megfelelő kis könyvek a másféle ponyvai termékeknek jószágban annyira föltötte állanak, hogy azokat vidékünk lakóinak azon részével, kik olvasási vágyukat még nagy részben mindig csak a ponyva termékeiből elégítik ki, meg nem ismertetni nem kis erkölcsi kár lenne: megbizna Kiss Károlyt, hogy azokat a nép között leendő minél szélesebb körben való előterjesztés céljából, egy kézdi fiókkori gyűlésen a vidéki kartársakkal is megismertetni szíveskedjék. Ez a megbízatás után nem sokára meg is történt.

Az indítványok között a helybeli tan- és nevelés-ügy érdekében igen fontos volt az, hogy a kör tagjai a helyi körülményekhez alkalmazott és szükséges tételeket dolgozzanak ki, mely egyhangulag elfogadtatván, azonnal 21 ily tétel állítottatott össze és osztatott ki a tagok között kidolgozás végett.

Míg körünk egyéb céljait elérni a már jelzett különféle működések által ügykezett: nem feledkezett meg ez alatt iskoláink szegény tanulóinak segélyezéséről sem. Azon alapot, melyet e célra az előtt négy évvel tett, nemcsak — mint előbb tervezve volt — tanítói dalkörünk által a temetések-ből kapott pénzből gyarapította, hanem a mellett még fölkérte a jótékony növegyeletet, a helybeli takaréks- és kisegítő pénztár igazgatóságait is, e nemes cél előmozdításához bizonyos összeggel járulni. És a kérdés nem maradt kiáltó szó a pusztában: városunk minden human intézményét mindig meleg részvétellel pártoló ezen egyletek mindenike részéről oly tiszteletes összegek lettek megszavazva, hogy a legutóbbi pénztárosi jelentés szerint ez alap 215 frt 77 kr. már meglehetősen összegből áll, mely ha egyszer valahogy bár 1000 forintig felszaporodhatik, kamataiból bizony meglehetősen számu szegény, a ruhatlanság miatt — főleg télen — iskolába járni nem tudó tanulókat lehet fölruházni, s ha kell, tanszerekkel is ellátni.

Megjegyzendő, hogy tartozik még ez összeghez egy magyar vörös kereszt egyleti sorsjegye is, mely, ha a szerencse előbb-utóbb kedvezni talál, igen szép összeget képviselhet.

Tanítói dalkörünk Barabás Mór kartársunk még betegsége közben is buzgó kar-mestersége mellett a tanulási heti rendes két órát, a szünidő kivételével, ez idő alatt is folytonosan megtartotta, s arra történt fölkérések alkalmával jótékonycélú előadások, valamint nevezetesebb ünnepélyeknél mindig szívesen közreműködött.

Még csak azt említem fel, hogy az 1882 december 14-ki tisztújástól fogva maig a kör tisztségviselői voltak: elnök Nagy Károly, alelnök Gyöngyösi István, titkár Demeter Róbert, jegyző Rákosi József, pénztáros Kis Károly.

Ezek voltak, t. kör, melyekben körünk két évi munkásságát röviden vázolni volt szerencsém. Elfogulatlan ítélő előtt, azt hiszem, világos, hogy a kézdívárshelyi tanítói kör a körülményekhez képest mind a tan- és nevelésügy előmozdítása, mind saját önképzése, mind a jótékonykáság érdekében teljes lelkeiből ügykezett elegend tenni. Azért hát adja Isten, hogy e helyesen választott szép uton hova-tovább mindig előbb és előbb haladhasson!

5. Miután gyűlés e jelentést tudomásul vette, következett elnök azon jelentése, hogy az M. Székely János és Demeter Róbert kar-

